

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ
ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КӨЛІК – ЭНЕРГЕТИКА ФАКУЛЬТЕТІ

**«КӨЛІК ЖӘНЕ ЭНЕРГЕТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ:
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ШЕШУ ТӘСІЛДЕРІ» X ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ БАЯНДАМАЛАР
ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО – ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ: «АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТРАНСПОРТА И
ЭНЕРГЕТИКИ: ПУТИ ИХ ИННОВАЦИОННОГО РЕШЕНИЯ»**

**PROCEEDINGS OF THE X INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICE
CONFERENCE «ACTUAL PROBLEMS OF TRANSPORT AND ENERGY:
THE WAYS OF ITS INNOVATIVE SOLUTIONS»**

Нұр-Сұлтан, 2022

УДК 656/621.31
ББК 39/31
A43

Редакционная коллегия:

Председатель – Мерзадинова Г.Т., Член Правления – Проректор по науке, коммерциализации и интернационализации ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, д.т.н., профессор; Заместитель председателя – Султанов Т.Т., заместитель декана по научной работе, к.т.н., доцент; Сулейменов Т.Б. – декан транспортно-энергетического факультета ЕНУ им. Л.Н.Гумилева, д.т.н., профессор; Председатель «Әдеп» – Ахмедьянов А.У., к.т.н., доцент; Арпабеков М.И. – заведующий кафедрой «Организация перевозок, движения и эксплуатация транспорта», д.т.н. профессор; Тогизбаева Б.Б. – заведующий кафедрой «Транспорт, транспортная техника и технологии», д.т.н. профессор; Байхожаева Б.У. – заведующий кафедрой «Стандартизация, сертификация и метрология», д.т.н. профессор; Жакишев Б.А.– заведующий кафедрой «Теплоэнергетика», к.т.н., доцент.

A43 Актуальные проблемы транспорта и энергетики: пути их инновационного решения: X Международная научно – практическая конференция, Нур-Султан, 17 марта 2022 /Подгот. Г.Т. Мерзадинова, Т.Б. Сулейменов, Т.Т. Султанов – Нур-Султан, 2022. – 597с.

ISBN 978-601-337-661-5

В сборник включены материалы X Международной научно – практической конференции на тему: «Актуальные проблемы транспорта и энергетики: пути их инновационного решения», проходившей в г. Нур-Султан 17 марта 2022 года.

Тематика статей и докладов участников конференции посвящена актуальным вопросам организации перевозок, движения и эксплуатации транспорта, стандартизации, метрологии и сертификации, транспорту, транспортной техники и технологии, теплоэнергетики и электроэнергетики.

Материалы конференции дают отражение научной деятельности ведущих ученых дальнего, ближнего зарубежья, Республики Казахстан и могут быть полезными для докторантов, магистрантов и студентов.

© ЕНУ имени Л.Н.Гумилева, 2022

4. Global status report on road safety 2015 [Электронный ресурс] / World Health Organization. – 2015.
5. Global Report on Human Settlements 2013 [Электронный ресурс] / UN-HABITAT. - 2013.
6. Яворский, И. Москва-2014: когда и почему мы пересядем с машин на метро.
7. Яценко, С.А. Повышение качества обслуживания пассажиров на городских автобусных маршрутах в условиях применения подвижного состава разной вместимости: дис. ... канд. техн. наук: 05.22.10 / Светлана Анатольевна Яценко. - Иркутск, 2012.
8. Лобов, В. Регулярность, скорость, комфорт [Электронный ресурс] / В. Лобов // Транспорт России. - 2013. - №27 (782).
9. «ЗЕЛЕНый» ТРАНСПОРТ [Электронный ресурс] // Ежегодный доклад ЮНЕП за 2009 г. - 2009.

ӘОК 607

ЖШС «АСТЫҚ ЛОГИСТИК» КӘСІПОРНЫНЫҢ ЛОГИСТИКАЛЫҚ ҮДЕРІСТЕРІН СИПАТТАУ

Нураков С.Н., Карен К.Қ.

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
(E-mail: karima_9999@bk.ru)

Кәсіпорынның логистикалық қызмет көрсету нысандары

ЖШС «Астық Логистик» - заманауи және жоғары технологиялы 3 PL операторы. Компания барлық өткізу арналарымен тиімді жұмыс істейді, бөлшек сатып алушыдан ҚР барлық өңірлеріне жеткізу жасауға дейін. Нақты құрылған бизнес-процестер мен өзіндік инфрақұрылым есебінен логистикалық шығындарды азайтады.

Компания өз міндетін логистика саласында сапалы сервистік қызмет көрсетуде деп біледі. "А" класты қойма кешені осы деңгейдегі құрылымдарға қойылатын барлық стандарттарға сәйкес келеді, қойма ішкі инженерлік коммуникациялармен толық жабдықталған: орталық сумен жабдықтау және канализация, электрмен жабдықтау, өрт дабылы, түтін шығару жүйесі, өрт сөндіру спринклерлік жүйесі, желдету және жылыту. Қойманы басқаруға арналған мамандандырылған WMS бағдарламалық жасақтамасын қолдану онлайн режимінде қоймадағы тауарлардың орналасуы мен қозғалысын бақылауға, жарамдылық мерзіміне сәйкес жөнелтуге, ІС-пен интеграциясын қолдауға мүмкіндік береді. Жауапты сақтау қызметтерін сұрыптау, таңбалау, жүктерді орналастыру және тәулік бойы қабылдау және тапсырыстарды орындау кіреді.

Жүктерді сақтау және өңдеу бойынша міндеттерді сапалы іске асыру үшін:

- қазіргі заманғы қойма техникасы STILL (Германия);
- "PROMstahl" доктық жабдығы (Польша);
- "оз Микрон" жақ стеллаждық жабдығы (Ресей);
- Motorola Solutions желілік жабдығы.

«Астық Логистик» ЖШС қызмет көрсету нысандары

Барлық объекттер Нұр-Сұлтан қаласының аумағында, ірі көлік айрықтары мен магистральдарға жақын орналасқан. Қойма тәулігіне 24 сағат, аптасына 7 күн жұмыс істейді.

Жеткізу. Компания ең оңтайлы логистикалық схемаларды қолдана отырып, қоймадан жеткізуді жүзеге асырады. Барлық тауар өткізу тізбегіне жауап береді және кепілдік береді. Жүктің жағдайы қозғалыстың барлық кезеңдерінде бақыланады, GPRS, спутниктік және ұялы байланыстарды пайдалану арқылы тұрақты мониторинг жүзеге асырылады.

Жеткізу кестесіне сәйкес белгіленген тапсырыстарды жеткізу (дүкенге мекен-жай бойынша).

Жүкқұжаттарға сәйкес РО желісіне жүкті тапсыру.

Клиентті нақты уақыт режимінде тапсырыстың ағымдағы жағдайы туралы хабардар ету.

Кедендік рәсімдеу бойынша және кросс-ДОК алаңдарының қуатты желісінің, желілік дүкендер бойынша тауарларды одан әрі дистрибуциялаудың арқасында қызмет көрсетеді. Жүктерді терминалды өндеудің барлық түрлерімен айналысады.

- Үлкен көліктік қамту – ТМД, Еуропалық Одақ, Шығыс Еуропа, Оңтүстік-Шығыс Азия және басқа да бағыттар;
- Қаржылық мүмкіндіктерге және уақытша кестеге сәйкес жеткізудің оңтайлы бағыттарын әзірлеу;
- Әр клиентпен жеке жұмыс және менеджердің жүктерді бүкіл жолында жеке бақылауы;
- Заманауи қойма кешендерінің болуы;
- Барлық қажетті құжаттар мен кедендік декларацияларды ресімдеу;
- Жүкті сақтандыру;
- "Есіктен есікке дейін" жеткізу.

1.1-сурет. Кәсіпорындағы тасымалдау көліктері

1.2-сурет. Қоймадағы көтеріп-түсіруге арналған STILL GmbH тиегіштері

«Астық Логистик» компаниясы өз клиенттеріне әр түрлі автопарк ұсынады. Жүктің түріне қарай, мамандар автокөлікті таңдап алады жеткізудің максималды қаржылық пайдасын, жылдамдығын және сенімділігін қамтамасыз етеді.

- 1 тоннаға дейін: Hyundai Porter және Fiat шағын фургондары;
- 1,5 тоннаға дейін: коммерциялық фургондар, шатырлар, борттық автомобильдер және тоңазытқыштар Газель және Mercedes;
- 3 тоннаға дейін: орташа тонналық жүк машиналары Renault және Isuzu;
- 5 тоннаға дейін: Hyundai, Mitsubishi, Isuzu жүк көліктері;
- STILL GmbH ашалы тиегіштері;

Кәсіпорындағы технологиялық процестердің негіздері

Қазіргі кезеңде Нұр-Сұлтанда нарықтық қатынастардың қалыптасуы жағдайында сауда кәсіпорындары қызметінің материалдық-техникалық қамтамасыз ету ажырамас бөлігі болды, оның құрамдас бөлігі болып табылады. Материалдық-техникалық ресурстарды сатып алуды ұйымдастыру кәсіпорынның қызметіне әсер етеді: өндірілетін өнімнің сапасы; Еңбек өнімділігі, өнімнің өзіндік құны, пайда.

Материалдық - техникалық қамтамасыз ету қызметі сатып алу бөлімімен ұсынылған, оның қызметін Бас директор қарамағында қарастырылады. Сатып алу бөлімі сатып алу процесінің тиімділігіне жауап береді, материалдық қамтамасыз етудің негізгі көздерін атап өтеді, кәсіпорынға қажетті материалдық ресурстарды жеткізуді жүзеге асырады.

Тауарларды сақтау-технологиялық циклдің келесі кезеңі, онда тауарларды сақтауға арналған ұсыныстарға сәйкес барлық шарттар орындалады, тауардың түрі, сақтау мерзімі, тауар сақталатын температура және т. б. сияқты сипаттамалары қолданылады.

Тауарларды іріктеу технологиялық циклге де енеді, осы кезеңде талап етілетін тауардың түрі, оның қажетті мөлшері (шамамен жарты сағаттан) анықталады. Бұдан әрі тауарларды жинақтау орнына дейін ауыстыру, жинақтау орнында тауарлардың орамасы да шығады. Бұл цикл үйлесімді түрде жүзеге асырылуы керек, тоқтап қалмауы керек, бұл үшін қызметкерлердің жедел жұмысы және жұмыс істейтін жабдық қажет.

Астық Логистик ЖШС-де сауда және технологиялық процестерді орындау үшін әртүрлі жабдықтар қолданылады, оларды 2 топқа жүйелеуге болады: - механикалық жабдықтар; - сауда-технологиялық жабдық.

Ішкі технологиялық функциялар кәсіпорынның құрылымдық бөлімшелерін ресурстармен қамтамасыз етуге бағытталған. Оларды жүзеге асыру функционалды ресурстармен, ең алдымен кәсіпорынның өндірістік бөлімшелерімен, жеке жұмыс орындарына дейін қамтамасыз етудің ішкі жүйесін қалыптастыруды анықтайды. Ұйымдастырушылық тұрғыдан алғанда, ол қойма және көлік құрылымдарының жүйесі және қорларды сақтау мен өндірістік ресурстар ағындарының қозғалысын ұйымдастырудың белгілі бір әдістері болып табылады.

Сыртқы технологиялық функциялар тұтастай алғанда өндірістік кәсіпорынды ресурстармен қамтамасыз етуге бағытталған. Оларды іске асыру ресурстармен қамтамасыз етудің таңдаулы жүйесімен - жеткізушілердің сату жүйесімен анықталады және ұйымдық тұрғыдан соңғысының сату желісі ретінде ұсынылады.

Кәсіпорынды материалдық-техникалық жабдықтауды ұйымдастыру және жоспарлау технологиясын үш кезеңнен тұратын келесі бағдарламаны жүзеге асыру түрінде ұсынуға болады.

Бірінші кезең-кәсіпорынның қолданыстағы материалдық-техникалық жабдықтау жүйесін талдау. Бұл кезеңде сұраққа жауап беру керек: қолданыстағы жабдықтау жүйесі өндірісті ассортиментте және уақыт бойынша қажетті шикізатпен және материалдармен қаншалықты қамтамасыз етеді? Ол үшін сатып алу жоспарының орындалуына мұқият талдау жасау қажет. Жабдықтау кәсіпорынның максималды пайдасына жету үшін жұмыс істеуі керек, сондықтан жеткізуді ұйымдастыруға кететін шығындар бойынша кәсіпорынның қаржылық нәтижесіне көп факторлы талдау жүргізу қажет.

Екінші кезең-өндіріс және өткізу жүйесімен өзара байланыста шикізат пен материалдардың негізгі түрлеріне қажеттілікті есептеу (жабдықтауды жоспарлау). Қажетті мәнді анықтауға мүмкіндік беретін бірқатар әдістер бар. Күрделілік-бұл кәсіпорынды дамыту, өнім шығару және т. б. бағдарламаларын уақыт өте келе сатып алуды ұйымдастырумен байланыстыру қажет.

Үшінші кезең-әзірленген жабдықтау бағдарламасын іске асыру тетігін құру. Жеткізу жүйесін іске асыру тетігі кәсіпорын басшысының жабдықтау жоспарларының, оның ішінде қаржылық жоспарлардың, өндіріс пен өнімді сату жоспарларының орындалуына күнделікті және апта сайынғы мониторингі арқылы ғана мүмкін болады. Бюджеттеу өзара әрекеттесу құралы және сату және жабдықтау қызметінің тиімді байланысының негізі ретінде көмекке келе алады.

Қорытынды

Кәсіпорынның материалдық-техникалық ресурстарымен материалдық-техникалық жабдықтау қызметтері қамтамасыз етеді. Олардың басты мақсаты-кәсіпорын бөлімшелерін қажетті мөлшерде және сапада ресурстардың қажетті түрлерімен уақтылы қамтамасыз ету, олардың минималды құны, қоймаларда тасымалдау мен сақтаудың минималды құны.

Кәсіпорынның логистикалық және техникалық жай-күйінің негізгі көрсеткіштеріне, олардың жұмысқа қабілеттілігін қолдауға және осыған байланысты қосалқы бөлшектерге қажеттілікке талдау жүргізілді, көліктердің қосалқы бөлшектермен қамтамасыз ету тақырыбына зерттеулерге талдау жүргізілді, ағымдағы. Зерттеудің мақсаты мен міндеттері айқындалды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Экономика предприятия: учебник для вузов/под ред. проф. В.Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара - 4-е изд. переработанное и дополненное. - М.: ЮНИТА-ДАНА, 2004.

Р.К. Горшков Организация коммерческой деятельности в строительстве: Учебное пособие. - М.:Экслибрис - Пресс. 2005.

Хазанова Л.Я. Логистика: методы и модели управления материальными потоками. - М.: Бек, 2003.

<http://www.concern.kz/about/activities/agriculture/258-selskoe-hozyaystvo.html>

ӘОК 300.952

ТОПСАЛЫ БІРІКТІРІЛГЕН ӨЗДІГІНЕН ЖҮРЕТІН МАШИНАЛАРДЫҢ БҰРУ ӘДІСІНІҢ НЕГІЗДЕМЕСІ

Бекенов Т.Н., Елеулиев Б.

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, (Нұр-Сұлтан), Қазақстан
(E-mail: tas-bek@mail.ru, eleuliev00@mail.ru)

Аннотация. Жылжымалы машиналарды бұрудың бірнеше әдісі белгілі, олардың арасында машинаның бөліктерін бұғу арқылы бұрылу әдісі орманды жерлерде және жол құрылысында тығыз, қиын жол жағдайлары үшін ең қолайлы болып табылады. Алайда, бұрылыстың бұл әдісі, басқалары сияқты, бірқатар кемшіліктерге ие. Осы мақалада топсалы біріктірілген машиналарды бұрудың жаңа әдісі ұсынылып, онда қойылған мақсат бөліктердің (секциялардың) салыстырмалы бұрылуы, жеке секцияның немесе машинаның екі бөлігінің айналу жылдамдығының өзгеруіне байланысты жүзеге асырылады. Топсалы біріктірілген машиналарды бұрудың бұл ұсынылған әдісі мақсатқа жетуге мүмкіндік береді-олардың маневрлігін арттыру және бұрылу үшін қуат шығындарын азайту, қолданыстағы машиналармен салыстырғанда тиімдірек және әртүрлі мақсаттағы жаңа топсалы біріктірілген машиналарды жасау кезінде пайдалануға ұсынылуы мүмкін.